

Differentiaaliyhtälöt II
Harjoitus 2, syksy 2011

1. Laske kolme ensimmäistä Picardin approksimaatiota alkuarvottehtävälle

$$y' = \cos x, \quad y(\pi) = 0.$$

Huomaatko jotain erikoista, ja kuinka selität sen?

2. Kahden kappaleen ongelman yhteydessä (planeetan kierto auringon ympäri) saatiin kiertolaisen vaihekulmafunktiolle $\theta = \theta(t)$ 1.kl. separoituva DY

$$\dot{\theta}(t) = c_1 \left(K c_1^{-2} + c \cos(\theta(t) - \delta) \right)^2,$$

jossa t on aikamuuttuja, ja δ, c, c_1 sekä K ovat vakioita. Osoita globaalin OY-lauseen 4.6 avulla että DY:n (maksimaali)ratkaisu θ on määritelty koko $\mathbf{R}$:ssä. Kiertomalli antaa siis globaalin ratkaisun planeetan liikkeelle.

Ohje. Kaikki tapahtuu (t, θ) -tasossa. Alkuehdoksi voit olettaa $\theta(0) = 0$ (voisi olla mikä hyvänsä). Väliarvolause.

3. Sama tehtävä kuin 2, mutta käytä nyt Poistumislauseetta 4.7.

Ohje. Alkuehdoksi voit olettaa $\theta(0) = 0$. Yhtälöstä $\theta(t) - \theta(0) = \int_0^t \dot{\theta}(\tau) d\tau$ saadaan haarukka ratkaisulle. Kompakteiksi joukoiksi kasvava jono origo-keskisiä neliöitä.

4. Ratkaise eliminointikeinolla seuraava lineaarinen 1.kl. homogeenisysteemi

$$\mathbf{y}'(x) = \begin{bmatrix} -2 & 1/2 \\ 2 & -2 \end{bmatrix} \mathbf{y}(x), \quad \mathbf{y} = (y_1, y_2).$$

5. Palauta seuraavat skalaariyhtälöt 1. kl. systeemeiksi

(a) $y^{(3)} + \sin x y' + y = \cos x,$

(b) $y^{(4)} + x^2 y'' + x^4 y = \sin x.$

6. (a) Palauta seuraava systeemi normaalimuotoiseksi 1. kl. systeemiksi

$$\dot{y} = f(t, x, y, \dot{y})$$

$$\dot{x} = g(t, x, y).$$

(b) Entä, jos ensimmäinen yhtälö kuuluukin

$$\ddot{y} = f(t, x, y, \dot{x}, \dot{y})?$$